

„NŐ AZ ESÉLY!”

Tóth Ilona és Kormos Dénes

Első szerző e-mail címe:
szne59@gmail.com

Tóth Ilona és Kormos Dénes (2020): „NŐ az esély! *Lélektan és hadviselés – interdiszciplináris folyóirat*, II. évf. 2020/2. szám. 107-109.

A „NŐ az esély!” tehetséggondozó programot az EDU-MÉD PLUSZ Kft. valósította meg a 2019-2020-as években a Nemzeti Tehetség Program támogatásával (a projekt azonosító kódja: NTP-NEER-19-0045). A projekt célja az iskolás lányok esélyegyenlőségének elősegítése volt a matematika, az informatika és a természettudomány területén.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a fiatalok pályorientációjában, a családok gondolkodásában még mindig erősen jelen vannak az úgynevezett férfias és nőies pályákról kialakított sztereotip nézetek. Ez a szemlélet is okozója, hogy az informatika, a természettudományok, műszaki tudományok, és kapcsolódó szakmák terén alul reprezentáltak a lányok. Gyakran találkozunk olyan esetekkel is, amikor az iskolai tanulmányok alatt a lány diákok kifejezetten érdeklődők, tehetségesnek mutatkoznak ezeken a területeken, mégis a pá-

lyaválasztás során elbizonytalanodnak, nem kapnak kellő támogató megerősítést környezetüktől.

A Nemzeti Tehetség Program keretében meghirdetett: „A nemek egyenlő esélyű részvételének biztosítását célzó, speciális hazai tehetséggondozó programok támogatása” című pályázati kiírás olyan projekteket kívánt támogatni, amelyek jó gyakorlatként, a társadalmi szemléletformálás terén ennek a helyzetnek a kezeléséhez hozzájárulnak. A tiszaujvárosi EDU-MÉD PLUSZ Kft. szakemberei erre a kiírásra

nyújtották be a „NŐ az esély!” című projektjüket. Azonosító száma: NTP-NEER-19-0045.

A projekt célkitűzése

Tartós, fenntartható változás elindítása a gondolkodási és cselekvési szokások körében. Olyan női szerepmoddell kiformálódásának segítése, aki proaktívan, tetterősen, kitartóan, tanulmányaiban és munkájában is örömet lelve képes egy hagyományosan „férfias” világban tehetségét kibontakoztatni a matematika, informatika-robotika vagy más természettudományok terén. A család megnyerése ennek a folyamatnak a támogatásához.

A projekt célközönsége

A programba pályaválasztás előtt álló 7-8. osztályos általános iskolások és a hatosztályos gimnázium 8. évfolyamára járó diákokat vontunk be, akiknél látható, hogy érdeklődést mutatnak a matematika, informatika - robotika - technológia iránt, de ez irányú pályorientációjuk még nem alakult ki. A csoportlétszám 12 fő 9 lány 3 fiú. Érdeklődési körüket tekintve fele-fele arányban oszlottak meg a két tudományterület között. Voltak közöttük tehetségigéretesek is, de ez nem volt feltétele a programba kerülésnek. A projekt során folyamatba épített, komplex tehetségdiagnosztikát is végeztünk.

A program elsődleges közvetlen célközönsége a programban résztvevő 12 diák, volt.

Közvetett célközönség a programba bevont tanulók szülei, valamint a partneriskolák pedagógusai.

Tágabb célközönség a városlakók, ezen keresztül a téma iránt érdeklődők.

Komplex támogató, tehetségkereső tehetségfejlesztő, program megvalósítását terveztük.

A beválogatást a partneriskolák tájékoztatása előzte meg, ahol megismertettük a projekt céljait, tevékenységrendszerét. A partner intézmények meghirdették a programot. Az osztályfőnökök, szaktanárok tájékoztatták a tanulókat a lehetőségről, fogadták a jelentkezőket, maguk is ajánlást tettek a résztvevőkre.

A program élményfestés keretében csapatépítéssel indult, majd bemeneti méréseket végeztünk, hogy a célirányos fejlesztő-, támogató munka érdekében megismerjük a résztvevők személyiségjellemzőit, előzetes pályorientációját. A szűrővizsgálatok kiscsoportos formában történtek. A vizsgálat eszközei: Raven Standard Progresszív Mátrixok, kreativitás, Motiváció, Super-féle munkaérték, vizsgaszorongás, tanulási orientáció. A pályorientáció vizsgálata érdeklődési, valamint képességek, készségek feltérképezésére irányuló kérdőívek használatával történt. A vizsgálatot az eredmények megbeszélése követte. A női szerepmoddellek program-elem a tanulók egyéni kutatómunkájával indult, az eredményeket megosztották társaikkal. Gátak és lehetőségek címmel, a női szerepmoddell áttekintése interaktív beszélgetés keretében a szülők bevonásával történt, majd a résztvevők pódium-

beszélgetés keretében példaként szolgáló sikeres nőket ismerhettek meg.

A személyiségjellemzőket figyelembe vevő, támogató foglalkozás blokkban én hatékonyság növelő, kommunikációs és önmenedzselő képességek fejlesztése történt.

A tudományterületet népszerűsítő foglalkozásokon matematika, informatika, robotika témakörben gazdagító, élménypedagógiai módszereken alapuló foglalkozássorozat valósult meg. A tudományterület iránti érdeklődés erősítését, a pályairányok megismerését szolgálta 2 helyszíni látogatás. A helyszínek kiválasztásánál arra törekedtünk, hogy lehetőség legyen az adott tudományterületeken a gyakorlattal összefüggő érdekes eljárások, alkalmazások bemutatására, amelyek az életkori sajátosságokat is figyelembe véve élményekhez, információkhoz juttatják a résztvevőket, elősegítik új belső motivációs elemek kialakítását.

A meglátogatott helyszínek a következők voltak:

- Miskolci Egyetem Alkalmazott Informatikai Intézet Tanszék (robotika, továbbtanulási lehetőségek)
- Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Non-profit Kft. (laboratóriumok, látványos technológiák, innovációk)

A projekt interakció során folyamatos tehetségdiagnosztika történt, erre és a megfigyelésekre alapozva a tanulók to-

vábbi egyéni fejlesztésben részesültek. A program végén az eredményeket értékeltük, a tapasztalatokat megosztottuk a szülőkkel.

Szemléletformálás

A program szemléletformáló hatása négy fő területre terjedt ki:

1. A résztvevő tanulókra, akiknél a különböző interakciók eredményeként gazdagodtak a hagyományos szerepmodellek, önreflexióikban, önismeretükben új dimenziók nyíltak meg. A megtapasztalt élményeket, szemléletváltozást továbbadták kortársaik körében is.

2. A család szerepe, hagyományai nagymértékben hozzájárulnak a pályaeorientáció, a pályaválasztás alakulásához. Fontosnak tartottuk, hogy a családokban a hagyományos női szerepmodellhez kapcsolódó sztereotípiák feloldódjanak, új alternatívák jelenjenek meg.

3. A projekt eredményeit, tapasztalatait megosztottuk a partner köznevelési intézmények pedagógusaival, azzal a céllal, hogy a közvetített szemléletmód hozzájáruljon pedagógiai kultúrájuk gazdagodásához és bővüljön a pályaeorientációt segítő módszertani eszköztárunk.

4. A helyi írott és elektronikus sajtó a program és a példaértékű női szerepmodellek bemutatásával elősegítette, hogy szélesebb körben ismertté váljanak azok a területek, ahol a nők is sikeresek lehetnek.